

Sygn. akt: XU-423/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2013r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we W.

w składzie:

Przewodniczący: SSR Barbara Bonczar

Protokolant: Grażyna Mazurkiewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu 10 lipca 2013r. we W.

sprawy z odwołania **Z. R. (1)**

od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w województwie (...)

z dnia 16 maja 2012r. znak: (...). (...)

w sprawie **Z. R. (1)**

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w województwie (...)

o ustalenie stopnia niepełnosprawności

oddala odwołanie.

Sygn. akt X U 423/12

UZASADNIENIE

Wnioskodawca, Z. R. (2), wniósł odwołanie od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W. z dnia 16 maja 2012 r., znak (...). (...), utrzymującej w mocy orzeczenie (...) do Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 28 lutego 2012 r. odmawiające wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W uzasadnieniu odwołania, wnioskodawca podniósł, iż ma skończone 63 lata, jest na rencie, oprócz tego pracuje jako pracownik ochrony. Jest to praca w większości na obiektach budowlanych w systemie zmianowym i obecnie pracuje przy pilnowaniu sprzętu mechanicznego, który wykonuje wał ziemny przeciwpowodziowy na terenie osiedla (...). Praca jest ciężka, gdyż trzeba sprawdzić sprzęt mechaniczny. Sprawdzanie podlega na chodzeniu w terenie, na którym grunt jest grząski z koleinami zrobionymi przez koparki, spychacze i samochody wiozące ziemię parkujące na noc na nieogrodzonym terenie. Dolegliwości kręgosłupa utrudniają mu poruszanie się po nierównym rozkopanym terenie i aby w miarę normalnie funkcjonować bierze leki przeciwbólne przepisane przez neurologa. Bywają dni, że palce rąk i nóg mu drętwieją. Chodzi na zabiegi i rehabilitacyjne, które w małym stopniu pomagają. Opinia, że jego stan zdrowia nie uległ zmianie przez ostatnie 11 lat jest dla niego krzywdząca. Zmiany które zaszły w jego kręgosłupie potwierdzają wyniki badań. Wnioskodawca podniósł, iż przeszedł kilka operacji i w sierpniu czeka go kolejna operacja. Jego stan psychofizyczny też nie jest dobry, cierpi na bezsenność spowodowaną skutkami pracy zmianowej przez tyle lat (k. 2-4).

*

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy – Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W., wniósł o jego oddalenie, z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy zarzucił, iż skład orzekający stwierdził, że werdykt organu I instancji jest zgodny z obowiązującymi w tej materii przepisami prawa. Wobec tego podtrzymał dotychczasowe rozstrzygnięcie.

W myśl definicji ustawowej dla ustalenia niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym niezbędne jest stwierdzenie u danej osoby naruszenia sprawności organizmu oraz 1) niezdolności do pracy lub zdolności do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej, albo 2) konieczności czasowej lub częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Biorąc pod uwagę dokumentację medyczną oraz ustalenia będące wynikiem bezpośredniego badania, wymogi ustawowe nie zostały spełnione i ponowna analiza sytuacji faktycznej nie daje podstaw do zmiany stanowiska w sprawie (k. 5).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca, Z. R. (2), ma 64 lata, wykształcenie średnie techniczne i pracuje jako pracownik ochrony. Aktualnie posiada lekki stopień niepełnosprawności ustalony orzeczeniem (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności we W. z dnia 5 marca 2010 r., które zostało wydane do 31 marca 2014 r.

Pismem z dnia 25 stycznia 2012 r. wnioskodawca złożył wniosek o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w związku ze zmianą w stanie zdrowia.

Orzeczeniem z dnia 28 lutego 2012 r., (...) d/s Orzekania o Niepełnosprawności we W., odmówiono wnioskodawcy wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W dniu 16 marca 2012 r. wnioskodawca złożył odwołanie od orzeczenia organu I instancji.

Po rozpatrzeniu odwołania, Wojewódzki Zespół d/s Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W., orzeczeniem z dnia 16 maja 2012 r., utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Dowód: dokumentacja w aktach (...) (plik w aktach sprawy).

Biegły sądowy z zakresu chorób wewnętrznych i kardiologii, rozpoznał u wnioskodawcy chorobę niedokrwienną serca, dławicę piersiową wysiłkową II klasy czynnościową wg (...), stan po endarterektomii tętnic szyjnych, niedoczynność tarczycy leczona substytucyjnie oraz przewlekłą obturacyjną chorobę płuc.

Na podstawie przeprowadzonego badania przedmiotowego i analizy dokumentacji lekarskiej biegły wydał opinię, iż wnioskodawca jest osobą niepełnosprawną w lekkim stopniu niepełnosprawności, a ustalony stopień niepełnosprawności ma charakter stały. Przyczyną niepełnosprawności jest choroba niedokrwienna serca (07-S).

Dowód: opinia biegłego sądowego z 20.08.2012 r. k. 9-10.

Biegli sądowi z zakresu neurologii oraz chirurgii ortopedii rozpoznali u wnioskodawcy stan po obustronnej endarterektomii 2003 i 2004 r., chorobę niedokrwienną serca, uogólnioną miażdżycę, miażdżycę zarostową kończyn dolnych, zespół cieśni nadgarstka po stronie lewej leczony operacyjnie, objawowy zespół bólowy korzeniowy kręgosłupa lędźwiowego, zmiany zwyrodnieniowe i dyskopatyczne kręgosłupa lędźwiowego, zmiany zwyrodnieniowe stawów biodrowych.

Na podstawie dokonanych badań wnioskodawczy i wnikliwej analizie dokumentacji zawartej w aktach sprawy biegli wydali opinię, iż wnioskodawca nie może zostać zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Powinien zostać zaliczony do lekkiego stopnia niepełnosprawności na stałe z symbolem 05-R.

Dowody: opinie biegłych sądowych z dnia 05.11.2012 r. oraz 07.01.2013 r. k. 22-24, 42.

Biegły sądowy z zakresu chorób wewnętrznych i angiologii, rozpoznał u wnioskodawcy miażdżycę tętnic szyjnych i tętnic kończyn dolnych oraz przebyte zabiegi udroźnienia tętnic szyjnych (2003 i 2004 r.).

Na podstawie przeprowadzonego badania przedmiotowego i analizy dokumentacji lekarskiej biegły wydał opinię, iż schorzenia angiologiczne czynią wnioskodawcę niepełnosprawnym w stopniu lekkim, symbol niepełnosprawności 07-S, niepełnosprawność na okres dwóch lat.

Dowód: opinia biegłego sądowego z 20.03.2013 r. k. 54-55.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne, Sąd zważył co następuje:

Odwołanie jako bezzasadne, nie zasługiwało na uwzględnienie.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w sprawie, a w szczególności z akt (...) i znajdującej się tam dokumentacji medycznej oraz z opinii biegłych sądowych, Sąd Rejonowy nie znalazł podstawy do zmiany zaskarżonego orzeczenia.

Orzeczeniem (...) d/s Orzekania o Niepełnosprawności we W. z dnia 5 marca 2010 r. wnioskodawca został zaliczony do lekkiego stopnia niepełnosprawności z symbolem przyczyny 07-S, a orzeczenie zostało wydane do 31 marca 2014 r.

Następnie na skutek wniosku z 25 stycznia 2012 r. Wojewódzki Zespół d/s Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W., orzeczeniem z dnia 16 maja 2012 r., utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie (...) d/s Orzekania o Niepełnosprawności we W. z dnia 28 lutego 2012 r., odmawiające wnioskodawcy wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Stosownie do treści § 15 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 139, poz. 1328 ze zm.), w przypadku zmiany stanu zdrowia osoba niepełnosprawna posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności może wystąpić z wnioskiem, o którym mowa w § 6 ust. 1, o wydanie orzeczenia o ponowne wydanie orzeczenia uwzględniającego zmianę stanu zdrowia.

W świetle art. 3 ust 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2010 r., nr 214, poz. 1407 ze zm.) istnieją trzy stopnie niepełnosprawności:

- 1)znaczny;
- 2)umiarkowany;
- 3)lekki.

Zgodnie z brzmieniem art. 4 ust. 1 przedmiotowej ustawy, do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych (ust. 2).

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne (ust. 3).

Stwierdzenie okoliczności istotnych dla rozpoznania niniejszej sprawy wymagało wiadomości specjalnych i musiało znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych sądowych. Pełne wyjaśnienie spornych okoliczności wymagało bowiem wiadomości specjalnych, jakimi Sąd nie dysponował.

Jak wykazał biegły sądowy z zakresu chorób wewnętrznych i kardiologii, w badaniu przedmiotowym wnioskodawcy odżywienie w normie, skóra prawidłowo ucieplona, elastyczna, tkanka podskórna rozwinięta prawidłowo. Węzły chłonne niepowiększone. Tarczycza niepowiększona. Blizna po zabiegu endarterektomii tętnic szyjnych. Nos drożny, uszy bez wydzieliny patologicznej. Głowa kształtu prawidłowego. Klatka piersiowa wąska, ruchomość oddechowa prawidłowa. Nad płucami wypuk nadmiernie jawny, osłuchowo szmer pęcherzykowy. Akcja serca miarowa, częstość 80/min, tony czyste, akcentacja prawidłowa. Ciśnienie tętnicze 120/90mmHg. Brzuch miękki bez oporów patologicznych. Wątroba prawidłowa, śledziona niemacalna. Bez obrzęków obwodowych.

Biegły sądowy z zakresu neurologii wykazał, iż wnioskodawca ma chód prawidłowy, bez pomocy staje na palcach i piętach. Kontakt logiczny zachowany. Próba R. ujemna. Nerwy czaszkowe unerwiają symetrycznie. Szyja o ograniczonej ruchomości i wzmożonym napięciu mięśni przykręgosłupowych. Objaw szczytowy ujemny. Pozostałe odcinki kręgosłupa o ograniczonej ruchomości i prawidłowym napięciu mięśni przykręgosłupowych. Próba palce - podłoga 20 cm. Kończyny górne bez niedowładów i asymetrii odruchów. Kończyny dolne bez niedowładów. Brak odruchów skokowych. Objawy korzeniowe ujemne obustronnie. Objawy piramidowe ujemne.

Natomiast biegły sądowy chirurg ortopeda wykazał, iż wnioskodawca ma szczupłą budowę ciała, postawa prawidłowa, chód prawidłowy. Staje na piętach swobodnie. Czaszka prawidłowo wysklepiona, na opuk i obmacywanie niebolesna. Uszy i nos drożne. Oczy osadzone i ustawione prawidłowo. Kręgosłup szyjny o ograniczonej ruchomości. Obustronnie blizny na szyi po endarterektomii. Ruchomość kręgosłupa lędźwiowego obniżona. Próba palce - podłoga 20 cm. Objawy korzeniowe obustronnie ujemne. Objaw szczytowy ujemny. Klatka piersiowa symetryczna, prawidłowo wysklepiona i ruchoma oddechowo. Obustronnie blizny po operacji przepukliny pachwinowej. O. krzywizn fizjologicznych kręgosłupa. Kończyny górne anatomicznie i czynnościowo bez zmian. Ograniczenie ruchomości lewego stawu kolanowego stawów biodrowych z przewagą strony lewej. Obrisy, zwartość dużych stawów kończyn górnych i dolnych bez odchylenia od stanu prawidłowego. Układ mięśniowy prawidłowo rozwinięty, symetryczny, bez zaników. Ruchy precyzyjne i opozycja kciuka zachowane. Stopy o prawidłowo wykształconych sklepieniach podłużnym i poprzecznym.

Biegły sądowy z zakresu angiologii wykazał, iż wnioskodawca ma blizny po operacjach tętna na tętnicach szyjnych obustronnie obecne, szyja ruchoma. Nad płucami szmer pęcherzykowy oddechowy. Granice serca w normie. Akcja serca miarowa. Kończyny górne: wartości ciśnienia na tętnicach ramiennych obustronnie symetryczne 100/h. Obecne tętna na tętnicach promieniowych, ukrwieni kończyn górnych wydolne. Kończyny dolne: obecne tętna na tętnicach udowych i piszczelowych tylnych. Ciśnienia na kończynach dolnych oceniano metodą D.. Wyliczony z badania wskaźnik (...) dla kończyny dolnej prawej > 1 lewej 1.0. Świadczy to o hemodynamicznie wydolnym ich ukrwieniu.

W ocenie biegłych sądowych wnioskodawca jest niepełnosprawny w stopniu lekkim i brak jest podstaw do zaliczenia go do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Jak wskazał w uzasadnieniu swojej opinii biegły sądowy z zakresu chorób wewnętrznych oraz kardiologii, choroba niedokrwienna serca ma u wnioskodawcy przebieg stabilny, bez epizodów zaostrzeń i bez potrzeby leczenia szpitalnego od daty ostatniej hospitalizacji w oddziale kardiologii w 2008 r. W badaniu przedmiotowym nie ma

objawów niewydolności serca, a w wywiadzie nie ma danych świadczących o występowaniu nasilonych objawów niedomogi naczyń wieńcowych serca. Brak objawów niestabilnej choroby wieńcowej.

Również biegli sądowi z zakresu neurologii oraz chirurzi ortopedii w uzasadnieniu swojej opinii wskazali, iż aktualny obraz zmian zwyrodnieniowo - wytwórczych w zakresie obu stawów biodrowych nie wykazuje istotnej różnicy w porównaniu do badania poprzedniego z dnia 17 października 2009 r. Wynik badania KT kręgosłupa lędźwiowego wykazuje znaczną progresję zmian radiologicznych w zakresie kręgosłupa. Jednakże biorąc pod uwagę stan przemieszczenia układu nerwowego i narządu ruchu stwierdzanego w badaniu przedmiotowym przeprowadzonym przez biegłych w dniu 5 listopada 2012 r. nie czyni u wnioskodawcy umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Natomiast schorzenia angiologiczne spowodowane są zmianami miażdżycowymi tętnic. Jak wynika z dokumentacji dotyczą głównie naczyń dogłowych i tętnic kończyn dolnych. W obszarze tętnic dogłowych konsekwencją tych zmian było, stwierdzane w badaniach USG D., zwężenie zwłaszcza tętnic szyjnych wewnętrznych. Z tego powodu był leczony operacyjnie w 2003 i 2004 r. Zabiegi przyniosły istotną poprawę. W badaniach kontrolnych wykazały prawidłowy przepływ w tętnicach szyjnych i kręgowych, bez objawów restenozy. Zmiany miażdżycowe stwierdzane badaniem USG w obrębie kończyn dolnych nie spowodowały istotnego ich zwężenia. Badaniem fizycznym tętna na tętnicach obwodowych macalne a wartości wskaźnika (...) wyliczonego z pomiaru ciśnienia na kończynach dolnych, wskazują, że ukrwienie tętnicze kończyn dolnych mimo stwierdzanych zmian miażdżycowych wydolne.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy, Sąd dał wiarę przedstawionym w sprawie dowodom z dokumentacji przedłożonej przez organ rentowy, jako że żadna ze stron w toku postępowania nie podważyła skutecznie ich autentyczności i wiarygodności.

Ponadto, Sąd uznał za wiarygodne, opinie sporządzone w toku niniejszego postępowania przez biegłych sądowych. W ocenie Sądu, wydane w sprawie opinie biegłych sądowych są rzetelne, oparte na dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy i badaniu wnioskodawcy i Sąd w pełni podzielił dokonane w nich ustalenia, iż jest on niepełnosprawny w stopniu lekkim, zatem orzeczenie organu rentowego było zasadne.

Zdaniem Sądu, brak jest podstaw do zanegowania takiego stanowiska biegłych. Tym bardziej, że wydane opinie przez biegłych sądowych zawierają pełne i jasne uzasadnienia, uwzględniające rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia i stopień ich nasilenia po przeprowadzonym leczeniu. Biegli sądowi obowiązani są zaś orzekać zgodnie z wiedzą medyczną, posiadanymi kwalifikacjami i obowiązującymi przepisami. Zatem ich pole orzekania nie jest ograniczone żadnymi dodatkowymi kryteriami, poza obowiązującymi przepisami. Dlatego zdaniem Sądu, sporządzonym przez biegłych opinią, nie można odmówić rzetelności i fachowości co do medycznej oceny stanu zdrowia wnioskodawcy, w odniesieniu do obowiązujących przepisów. Tym bardziej, że są to specjaliści z dużym doświadczeniem medycznym i stażem orzeczniczym. Wydający w sprawie opinię biegły sądowy jest lekarzem niezależnym od stron i nie ma żadnego powodu, aby orzekać na korzyść którejkolwiek ze stron. Zgodnie z art. 282 § 2 k.p.c. w związku z art. 283 § 2 k.p.c. biegły sądowy wydający opinię w niniejszej sprawie złożył przed objęciem funkcji przysięgę, którą jest związany. Sąd nie znalazł podstaw do zanegowania bezstronności biegłych, jak i ich rzetelności przy wydaniu opinii. Opinia biegłego sądowego podlega ocenie przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c. – na podstawie właściwych dla jej przymiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażanych w niej wniosków.

Warto tutaj przytoczyć pogląd Sądu Najwyższego, który pomimo upływu czasu nie stracił na swojej aktualności. Mianowicie, Sąd Najwyższy w swoim wyroku z dnia 19 grudnia 1990 r. (I PR 148/90, OSP 1991/11/300) stwierdził, iż „Sąd może oceniać opinię biegłego pod względem fachowości, rzetelności czy logiczności. Może pomijać oczywiste pomyłki czy błędy rachunkowe. Nie może jednak nie podzielać poglądów biegłego, czy w ich miejsce wprowadzać własnych stwierdzeń”.

Organ rentowy nie złożył zastrzeżeń do przedstawionych przez biegłych opinii, natomiast wnioskodawca na rozprawie w dniu 10 lipca 2013 r. wyraził tylko swoje niezadowolenie z treści opinii, nie kwestionując merytorycznie dokonanych przez biegłych ustaleń.

Zgodnie z art. 286 k.p.c. Sąd może zażądać ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, może też w razie potrzeby zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych. Samo niezadowolenie stron z opinii biegłych nie uzasadnia jednak zażądania dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych, tym bardziej, gdy strony nie zgłosiły do nich żadnych zastrzeżeń.

Sąd, w ramach zastrzeżonej dla niego swobody, decyduje, czy ma możliwość oceny dowodu w sposób pełny i wszechstronny, czy jest w stanie prześledzić jego wyniki oraz - mimo braku wiadomości specjalnych - ocenić rozumowanie, które doprowadziło biegłego do wydania opinii. Sąd czyni to zapoznając się z całością opinii, tj. z przedstawionym w niej materiałem dowodowym, wynikami badań przedmiotowych i podmiotowych. Wszystko to, a nie tylko końcowy wniosek opinii, stanowi przesłanki dla uzyskania przez sąd podstaw umożliwiających wyjaśnienie sprawy. Z tego też względu zastosowanie art. 286 k.p.c. pozostawione jest uznaniu sądu, co jednak w niniejszej sprawie – zważywszy na powyższe okoliczności – nie dało podstaw do jego zastosowania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie wnioskodawcy, nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.